

KÄYTÄNNÖN OHJEITA YHTIÖLUIPIEN HAKEMISEEN

Tähän muistioon on kerätty tietoa keskeisistä asianajotoiminnan harjoittamiseksi tarvittavista lupa-asioista. Mikäli tarvitset lisätietoja, ota yhteyttä sähköpostitse osoitteeseen jasenasiat@asianajajat.fi.

Asianajotoiminnan harjoittamisesta yhtiömuodossa säädetään asianajajista annetussa laissa (jäljempänä AAL, ks. 5 §) ja Suomen Asianajajien ohjeessa *B 11 Yleiset lupaehdot asianajotoiminnan harjoittamiseksi osakeyhtiössä* (jäljempänä B 11 -ohje).

Asianajotoiminnan harjoittamiseksi tarvittavat luvat myöntää hakemuksesta Suomen Asianajajien hallitus. Lupa-asia laitetaan vireille Suomen Asianajajien sähköisessä asiointipalvelussa ASSI:ssa.

1. Asianajotoiminnan harjoittaminen yksityisenä elinkeinonharjoittajana

Asianajaja voi harjoittaa asianajotoimintaa yksityisenä elinkeinonharjoittajana, eikä siihen tarvita Suomen Asianajajien hallituksen myöntämää lupaa.

Uuden asianajotoimiston perustamisesta yksityisenä elinkeinonharjoittajana tulee ilmoittaa viipymättä sähköpostitse Suomen Asianajajille osoitteeseen jasenasiat@asianajajat.fi. Uuteen asianajotoimistoon määrätään ensitarkastus tehtäväksi kuuden kuukauden kuluessa toimiston perustamisesta lukien.

2. Asianajotoiminnan harjoittaminen avoimessa- tai kommandiittiyhtiössä

Asianajotoiminnan harjoittaminen avoimessa-, tai kommandiittiyhtiössä ei edellytä Suomen Asianajajien hallituksen lupaa, mikäli kaikki yhtiömiehet ovat asianajajia.

Avoimen yhtiön yhtiömiehenä ja kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä ei saa toimia muu kuin asianajaja, ellei Suomen Asianajajien hallitus hakemuksessa myönnä asiassa poikkeuslupaa erityisen painavien perusteiden vuoksi.

Kommandiittiyhtiön äänettömänä yhtiömiehenä voi toimia muukin kuin asianajaja, mikäli Suomen Asianajajien hallitus myöntää siihen luvan. Tällainen lupa on voitu myöntää esimerkiksi toimistossa toimivalle juristille, asianajajan perheenjäsenelle tai asianajajan kokonaan omistamalle yhtiölle. Lupaa haetaan vapaamuotoisella hakemuksella, jossa on myös tieto äänettömän yhtiömiehen mahdollisesta muusta elinkeinotoiminnasta sekä selvitys äänettömän yhtiömiehen sidonnaisuuksista, jotka saattavat vaikuttaa asianajajan riippumattomuuteen.

3. Asianajotoiminnan harjoittaminen osakeyhtiössä

Asianajotoiminnan harjoittamiseen osakeyhtiömuodossa vaaditaan Suomen Asianajajien hallituksen myöntämä lupa (AAL 5 §).

Lupa saada perustaa uusi asianajajaosakeyhtiö

Patentti- ja rekisterihallitus ei voi rekisteröidä uutta yhtiötä kaupparekisteriin asianajajaosakeyhtiöksi ilman Suomen Asianajajien hallituksen lupaa. Hallituksen myöntämä lupa saada perustaa uusi asianajajaosakeyhtiö on voimassa kuusi (6) kuukautta, minä aikana luvan mukaiset muutokset tulee rekisteröidä kaupparekisteriin tai muutoin lupa raukeaa.

Lupa saada perustaa uusi asianajajaosakeyhtiö haetaan uuden asianajajaosakeyhtiön perustajaosakkaiden yhteisellä vapaamuotoisella hakemuksella. Hakemuksen liitteeksi vaaditaan seuraavat asiakirjat:

- Jäljennös osakeyhtiön perustamissopimuksesta tai yhtiömuodon muuttamista koskevasta asiakirjasta esim. hallituksen kokouksen pöytäkirja koskien yhtiömuodon muuttamista
- Jäljennös perustettavan asianajo-osakeyhtiön yhtiöjärjestyksestä
- Selvitys, joka osoittaa hallituksen jäsenet ja mahdolliset varajäsenet, toimitusjohtajan, mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen sekä tilintarkastajat
- Poikkeuslupahakemus, mikäli hallituksen varsinaisena jäsenenä, varajäsenenä tai toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena toimii muu kuin asianajaja

Toiminimestä: Uutta asianajo-osakeyhtiötä perustettaessa on huomioitava, että asianajotoimistojen toimiminiä koskevan tapaohjeiden kohdan 11.3 mukaan asianajotoimiston toiminimen on oltava asianajajakunnan arvon mukainen ja vastattava totuutta, eikä se saa olla harhaanjohtava. Asianajotoimen harjoittamiseksi osakeyhtiömuodossa annettujen yleisten lupaehtojen mukaan yhtiön toiminimessä on esiinnyttävä sana *asianajotoimisto*. Lisäksi yhtiön toiminimen tulee antaa tosiasiallinen kuva yhtiön rakenteesta. Esimerkiksi toiminimi Asianajotoimisto X & Co Oy on sallittu vain, jos osakkaana olevan asianajaja X:n lisäksi yhtiössä työskentelee vähintään yksi työsuhteinen juristi. Kiellettyjä ovat sellaiset toiminimet, johon sisältyy sellaisten henkilöiden nimiä, jotka eivät todellisuudessa omista yhtiön osakkeita.

Toimialasta: Asianajajaosakeyhtiön toimialana on oltava vain asianajotoiminnan harjoittaminen tai sitä välittömästi palvelevan toiminnan harjoittaminen, ellei hallitus erityisestä syystä myönnä tästä poikkeusta.

Osakkuus aiemmin perustetussa asianajajaosakeyhtiössä

Lupaa omistaa jo olemassa olevan asianajotoimiston osakkeita (ns. yhtiölupa) haetaan osakkaiden ja osakkuutta hakevan asianajajan yhteisellä vapaamuotoisella hakemuksella, jossa nykyiset osakkaat ilmoittavat kutsuvansa uuden asianajajan osakkaaksi asianajajaosakeyhtiöön ilmoitetusta päivästä lukien.

Hakemukseen vaaditaan liitteeksi seuraavat asiakirjat:

- Kaupparekisteriote
- Yhtiöjärjestys

Mikäli yhtiölupaa hakevalla asianajajalla on lupaa hakiessaan jo voimassa oleva lupa saada harjoittaa asianajotoimintaa osakeyhtiömuodossa toisessa asianajotoimistossa, uuden myönnetyn luvan edellytyksenä on, että aiempi lupa asianajotoiminnan harjoittamiseksi osakeyhtiömuodossa ei enää ole voimassa. Uusi myönnetty lupa raukeaa, mikäli luvan oikeuttamiin toimenpiteisiin ei ole ryhdytty kuuden (6) kuukauden kuluessa luvan myöntämisestä.

Ennen kuin lupa omistaa asianajoyhtiön osakkeita on myönnetty, asianajaja ei saa käyttää itsestään nimitystä osakas. Asianajotoimiston osakkeiden omistaminen on luvanvaraista ja osakkuuteen liittyy myös henkilökohtainen vastuu yhtiön toimeksiannoista, minkä johdosta ”osakas”- ja ”partner”-nimikkeiden käytössä tulee noudattaa korostunutta huolellisuutta. Esimerkiksi ”osakkaaksi kutsuttu” tai sen englanninkielinen vastine ”partner elect” ovat hyväksytyjä ilmaisuja käytettäväksi asianajajasta, joka on kutsuttu asianajotoimiston osakkaaksi, mutta joka ei ole vielä saanut hallitukselta yhtiölupaa.

Lupa toisen maan asianajajajärjestön jäsenelle saada omistaa osakkeita asianajajaosakeyhtiössä

Lupaa toisen maan asianajajajärjestön jäsenelle saada omistaa osakkeita suomalaisessa jo olemassa olevassa asianajajaosakeyhtiössä haetaan osakkaiden ja osakkuutta hakevan muussa valtiossa asianajajaksi hyväksytyn yhteisellä vapaamuotoisella hakemuksella, jossa nykyiset osakkaat ilmoittavat kutsuvansa uuden jäsenen osakkaaksi asianajo-osakeyhtiöön ilmoitetusta päivästä lukien.

Hakemukseen vaaditaan liitteeksi seuraavat asiakirjat:

- Kaupparekisteriote
- Yhtiöjärjestys
- Muuhun asianajajajärjestöön kuuluvan hakijan kotimaan asianajajajärjestön todistus mainelausein siitä, että hakija on oikeutettu harjoittamaan asianajotoimintaa

Lupa saada omistaa asianajajaosakeyhtiön osakkeita omistajayhtiön kautta

Lähtökohtaisesti asianajo-osakeyhtiön osakkeita voi omistaa vain asianajaja henkilökohtaisesti. Ohjeen B 11 kohdan 8. mukaan hallitus voi myöntää poikkeuslupan siihen, että asianajotoimintaa harjoittavan osakeyhtiön osakkeita omistaa sellainen yhtiö tai sellaiset yhtiöt, jonka tai joiden osakekannat omistaa välittömästi tai välillisesti asianajotoimintaa harjoittavan osakeyhtiön osakkeita henkilökohtaisesti omistava asianajaja.

Tätä ns. holding-yhtiölupaa haetaan vapaamuotoisella hakemuksella, jossa hakija vakuuttaa täyttävänsä ohjeen B 11 kohtien 8.1 – 8.6 mukaiset edellytykset poikkeuslupan myöntämiselle.

Hakemukseen vaaditaan liitteeksi seuraavat asiakirjat:

- Omistajayhtiön yhtiöjärjestys, jossa tulee olla sellaiset suostumus- ja lunastuslausekkeet, joilla esitetään osakkeiden siirtyminen asianajokunnan ulkopuolelle. Lisäksi yhtiön toimialassa eikä toiminnassa saa olla mitään juridiseen konsultointiin tai oikeudellisten palveluiden tarjoamiseen viittaavaa, jotta ei aiheudu sekaantumisvaaraa sen suhteen, minkä yhtiön kautta asianajaja harjoittaa asianajotoimintaa.

- Selvitys, joka osoittaa omistajayhtiön hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Jos hallitukseen halutaan valita jäseneksi tai varajäseneksi muu kuin asianajaja, tulee samalla hakemuksella hakea poikkeuslupaa saada valita holdingyhtiön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi muu kuin asianajaja.
- Hakijan vakuutus siitä, että asianajotoimintaa harjoittavan osakeyhtiön ja sen osakkeenomistajien sekä kunkin omistajayhtiön ja sen osakkeenomistajan välillä solmitaan B 11 -ohjeen kohdan 11. mukaiset osakassopimukset kuuden kuukauden sisällä luvan myöntämisestä.

Lupa saada muuttaa asianajajaosakeyhtiön yhtiöjärjestystä

Asianajajaosakeyhtiön yhtiöjärjestyksen muuttaminen edellyttää Suomen Asianajajien hallituksen lupaa. Yhtiöjärjestyksen muuttamista koskevassa vapaamuotoisessa hakemuksessa tulee ilmoittaa, mitä kohtia yhtiöjärjestyksestä muutetaan.

Hakemukseen vaaditaan liitteeksi seuraavat asiakirjat:

- Yhtiökokouspöytäkirja, jossa päätetään muuttaa yhtiöjärjestystä
- Voimassa oleva yhtiöjärjestys
- Uusi yhtiöjärjestys, jossa tulevat muutokset ovat näkyvissä
- Osakasluettelo

Poikkeuslupa saada valita asianajajaosakeyhtiön tai omistajayhtiön hallituksen varsinaiseksi jäseneksi tai varajäseneksi muu kuin asianajaja

B 11 -ohjeen kohdan 10.7 mukaan *Yhtiön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena voi olla vain asianajaja. Hallitus voi harkintansa mukaan ja määräämillään ehdoilla myöntää poikkeuksen tästä määräyksestä. Yhtiön hallituksen varsinaisista jäsenistä vähintään kaksi kolmasosaa sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on oltava asianajajia.*

Suomen Asianajajien hallitus voi hakemuksesta myöntää poikkeuslupan saada valita asianajajaosakeyhtiön tai holdingyhtiön hallituksen varsinaiseksi jäseneksi tai varajäseneksi muun kuin asianajajan. Vapaamuotoisessa hakemuksessa tulee ilmoittaa valittavan varsinaisen jäsenen tai varajäsenen koko nimi, syntymäaika, ammatti ja koulutus sekä antaa selvitys mahdollisista sidonnaisuuksista. Lisäksi hakemukseen vaaditaan hallituksen puheenjohtajan vakuutus siitä, että valittava varajäsen ei vaaranna asianajotoimiston tai asianajajan riippumattomuutta.

4. Poikkeuslupa saada harjoittaa asianajotoimintaa konsernirakenteessa

B 11 -ohjeen kohdan 7a mukaan *Poikkeuslupa voidaan antaa siihen, että asianajaja harjoittaa asianajotoimintaa osakkaana useassa asianajotoimintaa harjoittavassa osakeyhtiössä, jotka keskenään muodostavat osakeyhtiölain tarkoittaman konsernin, jossa emoyhtiönä on asianajotoimintaa harjoittava osakeyhtiö (jäljempänä "asianajokonserni").*

Vapaamuotoisessa hakemuksessa hakijan tai hakijoiden tulee antaa vakuutus ja selvitys siitä, että suomalainen konsernijärjestely täyttää ohjeen B 11 kohdissa 7a.1 – 7a.6 säädetyt edellytykset poikkeusluvan myöntämiseksi.